



МІНІСТЕРСТВО  
ОСВІТИ І НАУКИ  
УКРАЇНИ



United Nations  
Educational, Scientific and  
Cultural Organization

М.З.Н.

Мала академія наук  
України під егідою  
ЮНЕСКО



Національний  
технічний університет  
ДНІПРОВСЬКА  
ПОЛІТЕХНІКА  
1899



Міністерство освіти і науки України  
Національна академія наук України  
Національний центр «Мала академія наук України»  
Національний університет  
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»  
Київський національний університет  
будівництва і архітектури  
Національний університет «Запорізька політехніка»  
Національний технічний університет  
«Дніпровська політехніка»  
Національний університет «Львівська політехніка»

## ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**ХVІІІ МІЖНАРОДНОЇ  
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ  
«АКАДЕМІЧНА Й УНІВЕРСИТЕТСЬКА  
НАУКА: РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

09 – 12 грудня 2025 року  
Полтава

Додатково слід враховувати культурний контекст. Для українських студентів важливо, щоб навчальні матеріали відображали не лише глобальні, а й локальні реалії. Використання прикладів із національної інженерної практики, адаптованих англомовних текстів та кейсів, пов'язаних із сучасними українськими технологічними проєктами, підвищує релевантність навчання.

МСН вирізняється як потужний апарат для посилення мотивації студентів технічних спеціальностей у лінгвоосвітніх процесах, перетворюючи педагогіку на інтерактивні, релевантні та приємні модальності, тим самим долаючи мотиваційні дефіцити та підвищуючи компетентність для професійного успіху.

*Література:*

1. Hennebry-Leung, M., & Lamb, M. (2024). *Language learning motivation in diverse educational contexts. English Teaching & Learning*, 48, 145–153.
2. Wilcox, G., Morett, L., Hawes, Z., & Dommett, E. (2020). *Why educational neuroscience needs educational and school psychology. Frontiers in Psychology*, 11, 618449.
3. Gori, M., Price, S., Newell, F. N., Berthouze, N., & Volpe, G. (2022). *Multisensory perception and learning: Linking pedagogy, psychophysics, and human–computer interaction. Multisensory Research*, 35(4), 335–366.
4. Sturza, A. (2017). *Motivation to learn English: A case study on engineering students at the University of Oradea. Journal of Teaching English for Specific and Academic Purposes*, 5(3), 517–524.
5. Simkova, I., Pastushenko, O., & Tuliakova, K. (2023). *Multimodal interaction in a foreign language class at higher education institutions of Ukraine. Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*, 15(1), 296–322

**УДК 378.147.091.31-021.383**

**МУЛЬТИМОДАЛЬНЕ НАВЧАННЯ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАУВАГИ Й АЛГОРИТМИ  
ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ У ВИЩУ ШКОЛУ**

**Жовнір М.М.**, PhD, доцент, **Бондар Н.В.**, доцент  
*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*  
*m.zhovnir@gmail.com*

Стрімка імплементація інноваційних технологій як складника модернізації системи вищої освіти сприяє впровадженню у викладання сучасних форм і методів. Традиційна система презентації навчального матеріалу видозмінена під впливом інтенсивної інформатизації довколишнього світу, зосібна соціально-економічних, культурно-освітніх та інформаційно-технологічних трансформацій.

Урізноманітнення звичного алгоритму викладання – відгук дидактичного дискурсу на запити сучасності, нагальну потребу готувати висококваліфікованих фахівців, здатних у майбутньому конкурувати на міжнародному ринку праці з випускниками європейських закладів вищої освіти. За вимогами світових освітніх стандартів вітчизняні різнорівневі освітні заклади орієнтуються на роботу зі свідомими, креативними, здатними до пошукової діяльності, вільного вибору навчальної траєкторії, реалізації творчого потенціалу, демонстрації набутих знань, сформованих фахових умінь і навичок в умовах турбулентності в освітньому середовищі й безупинному урізноманітненні дидактичного ландшафту.

У контексті омовленого апелюємо до мультимодального підходу в навчанні, виформуваного з опертям на усвідомлення множинності інформаційних полів, в яких одночасно перебуває людина, і гетерогенності систем, які формують довколишній світ. Розгляд словесно-знакової сфери функціонування мови, зосібна того її сегмента, який корелює

з поняттям *мультимодальність*, вербальними, просторовими, візуальними, аудіальними й іншими модусами трансляції/сприймання інформації, мультимодального тексту і дискурсу з акцентом на злитті їхніх візуальних, графічних і поліграфічних параметрів, зараховують до актуальних аспектів дослідження в межах гуманітарних студій.

Свідчення цікавості наукового світу до окресленої проблематики, передовсім із акцентом на її дидактичний вимір, – непоодинокі праці, присвячені розгляду різних аспектів мультимодальності (Батринчук, 2018; Град, 2015; Каленич, 2020; Лещенко, 2022; Лильо, 2013; Макарук, 2014; 2018; Марченко, 2018; Семенюк, 2012; Шевченко, 2017; Bateman, 2014; Zhovnir, 2023; Connor, P., Gibbins, 2012; 2022; Kress, 2002; Simungala, G. & Hambaba, J., 2023; Yagi, Y. & Okada, S. & Shiobara, S. et al., 2021 тощо). Утім, отримані результати не вичерпують запитів сучасного лінгвістичного потоку.

У цій розвідці ми фокусуємо увагу на алгоритмі імплементації мультимодального підходу у викладання. Останній уможливує всебічний розгляд навчального тексту як способу відображення дійсності у свідомості особистості за допомогою узвичаєних знакових систем, зіставлення й порівняння процесу сприймання текстопростору, скомпонованого із гомогенних і гетерогенних компонент.

Спектр актуальних мультимодальних технологій, методів і прийомів розширено за рахунок апробованих і вивірених часом платформ для онлайн-навчання, мультимодальних застосунків, оновленого візуалізаційного контенту, анімації, комп'ютерної графіки, відео/аудіо контенту, вебінарів/семінарів, програм тестування моніторингу знань здобувачів освіти, електронних джерел інформації, підручників, посібників, бібліотек, хабів формату «24/7», віртуальних конкурсів і змагань, які сприяють кращому сприйманню, розумінню і засвоєнню різноформатних інформаційних блоків, оскільки це спирається на когнітивні процеси і на емоційно-вольову сферу.

Адресант, найчастіше викладач, створює нові інформаційні зразки, за допомогою поєднання вербального й невербального кодів, а також використовує автентичні з метою досягнення окресленої дидактичної мети й ефективного прагматичного впливу на адресата, здобувача освіти, добираючи при цьому один із можливих способів їх трансляції, залучаючи Інтернет, застосунки, месенджери тощо. Трансльований і опрацьований у такий спосіб навчальний контент має сприяти розвитку базових компетенцій, навчанню сприйняття, розуміння й осмислення інформації, її інтерпретації й відтворенню.

Оперування основами імерсивних навчальних технологій дає змогу поєднати віртуальні дані, трансльовані у паралельному, нашарованому на реальність середовищі, із традиційним навчальним контентом, і у такий спосіб створити парадигму відеоконтенту, аудіозаписів, текстових зразків чи графічних елементів, робота з якими занурює здобувачів освіти у навчальний контент, робить їх його активними учасниками і творцями й максимально активізує зоровий, слуховий й тактильний канали сприймання.

Окремої уваги заслуговує дидактичний мультимодальний текст – «створений із навчальною метою утвір, що поєднує на спільному графічному полі семіотично гетерогенні складники – усний / письмовий вербальний текст і візуалізаційні елементи» [Лещенко, с. 190]. Використання гетерогенних текстових утворів покликані активізувати пізнавальну діяльність, креативну компоненту, збільшити мотивацію до опанування нових знань, умінь і навичок, залучити студентів до співпраці між собою, навчальної кооперації, діалогу, а головне – підвищити рівень засвоєння виучуваної навчальної інформації за рахунок різноманітності та інтерактивності її візуального представлення.

Отож, виважене й раціональне використання мультимодального підходу в навчанні сприяє трансльованню актуальної загальної, фахової, соціокультурної інформації в оновленому відповідно до сучасних запитів мультимодального дидактичного простору форматі, що активізує розвиток базових компетенцій, навчання сприйняття, розумінню, осмисленню й інтерпретації значних за обсягом і варіативних за тематикою інформаційних блоків.

*Література:*

1. Леценко Т. О. *Навчальний текст як мультимодальний лінгвовізуальний феномен: цілісність, зв'язність, інформативність. Інноваційна педагогіка. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 47, т. 1. С. 185–190.*

**УДК 330.101.541**

**ДИНАМІКА МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В  
УМОВАХ ВІЙНИ**

**Жовнір Н.М.**, к.е.н., доцент

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

Ми всі спостерігаємо, як з кожним днем війни російська педерація провалюється в економічну чорну діру у зв'язку з впровадженням потужних санкцій (зокрема, замороження рахунків, вихід провідних компаній з рашистського ринку) у тому числі, завдяки консолідованій взаємодії нашої влади з представниками країн-партнерів.

Світові економісти прогнозують країні-агресору нищівну поразку і перший за століття (з 1917 року) зовнішній дефолт.

З такою блискавичною швидкістю падіння економіки ерефії, невдовзі ми побачимо не лише суттєве зменшення їхніх золотовалютних резервів (частина з яких заморожені на заході), а й значне скорочення запасів зброї, прострочених сухпайків та навіть того брухту, який колись був бойовою технікою.

З іншого боку, ні для кого не секрет, що війна – це неймовірно дорого. І видатки нашої держави на комплексний захист та підтримку економіки, за інформацією від глави Уряду Дениса Шмигала, становлять близько 2 млрд гривень щодня.

І тут мова лише про прямі видатки, не враховуючи наші збитки. В окремих містах, зокрема Бучі, Ірпені, Бородянці, Волновасі, Охтирці, Чернігові, Харкові, Маріуполі – окупанти буквально діють за воєнною філософією спаленої землі.

Тож ми вирішили дати оцінку української економіки під час війни за допомогою таких факторів:

- ВВП. В результаті повномасштабного вторгнення росії, падіння ВВП України у 2026 році може становити від -10% (прогноз МВФ) до -35-40% (попередній прогноз українського уряду) за умови, що окуповані росією території не розширюватимуться, а активна фаза війни не триватиме довше кількох місяців.

- Ділова активність. Понад половина компаній-членів Європейської бізнес-асоціації в Україні припинили або призупинили свою діяльність у воєнний час (57%). Серед меншого бізнесу ситуація схожа. За даними опитування КШЕ та Gradus, близько 39% компаній зупинили свою діяльність і ще 20% практично не працюють. Наразі ділова активність відновлюється дуже повільно.

- Експорт. Експорт товарів з України обмежений логістикою. Російські війська заблокували українські порти в Азовському та Чорному морях. Водночас дорожня та залізнична інфраструктура може переправити обмежені обсяги товарів в Україну в ЄС, в тому числі через масову евакуацію українців та блокпости. Залізниця була перевантажена евакуаційними поїздами.

- Морем Україна перевозила 62% загальної доларової вартості товарів, залізницею - 12%, автомобільним транспортом - 23%.

- Імпорт. В березні Україна експортувала 50% товарів від лютого обсягу (\$2,7 млрд). Чверть експорту - залізна руда, водночас експорт металів майже припинився. Експорт сільськогосподарської продукції знизився вчетверо порівняно з лютим.